

Jákup Pauli áðrenn vanlukkuna. Hann royndi til fánýtis at bjarga soninum úr eldhavinum

Hansina, kona Jákup Paula

Jákup Pauli umleið 1940 við abbasoninum Poul Hans Jacob (Debes), uppkallaður eftir báðum mammubeiggjunum, sum doyðu blaðungir.

Forstand. Gode Kone, nu har han det godt, det er ikke at tænke noget andet. Gud lade os alle samles med ham i de dejlige Boliger hist oppe i de lyse Sale hos Gud i Himmelen.”

Tann 3. apríl skrifvar Apolonia aftur til Fríðrik, har hon m.a. sigur:

»Vit fingi í dag brøvini frá tykkum, sum vit takka hjartaliga fyri, og vit kunnu ikki Gudi fulltakka, at tit eru so dánt mentir at siga okkum frá teimum syrgiligu tilburðum, ið tykkum hava hent.

.....

Men okkara vælsignaði Poli. Hann gloyma vit ikki, og hjartað má svíða, tá vit hugsa um tann stóra missin, vit mistu við honum.

Hann sum var uggari okkara og vónin, men minnini hava vit eftir hann, og Gud skal hava takk og lov fyri, at hann unti okkum at eiga ein so vælsignaðan son.

Vit eru fegin, mín góði maður, at Harrin unti tær at vera hjá honum í deyðastundini og nú kanst fortelja okkum um tey síðstu orðini, ið komu um hansara vælsignaðu varrar. Likam hansara var sjúkt, men ondin var frísk. Tað vitna tey orð og tann heilsan, hann var mentur at senda okkum heim. Hóast hansara sváru likamsneyð var hann mentur at siga eitt troystandi orð til syrgjandi faðir og móður sína, og ta kraft fekk hann omanifrá, frá Gudi í himli, honum sum hann nú er komin til.»

Koma á Reykjavík.

Tá ið teir koma á Reykjavík, tók Alfred Petersen, sjómans-trúboðari, ímóti, og royndi hann, alt hann kundi, at vera um og hjálpa monnunum í hesi ræðuligu støðuni, teir vóru í.

Danska sendistovan í Íslandi skipaði fyri, at jarðarferðin skuldi vera 24. mars úr dómkirkjuni í Reykjavík. Kirkjan var fullsett, og tað var eisini umboðan frá fremstu monnum Íslands. Tað lógu fyra feroysk skip inni, og manningarnar á teimum vóru eisini við til jarðarferðina.

Vit endurgeva frásøgnina hjá Fríðrikki Klein frá jarðarferðini í umrødda brævi:

»I gaar foregik Begravelsen. Det var saa stor Højtidelighed, som ikke har været før i Reykjavík. Domkirken var pyntet af færøske Piger. Kisterne var pyntede i Kirken. Kirken var fyldt med folk og lige meget stod udenfor. Saa god en Gravtale har ingen hørt før. Færinges, som var inde, bar kisterne fra Domkirken til Kirkegaarden. Saa stor en ligskare har ikke været før. Alfred Petersen taledes på Kirkegaarden.«

Kona lovaði at halda grøvina.

»Jeg og Poul (sonurin) var paa Kirkegaarden i dag. Da vi stod på Graven kom en Kone til os. Hun sagde: ”Hils din bedrøvede Kone, jeg skal pynte Deres Søns grav. Det kan være en liden Trøst for din Kone.” Hun gav os sin adresse og bad os komme hjem til sig i morgen. Hun skal smykke graven lige saa godt som den var hjemme«.

Tað áhugaverda er, at grøvin hjá teimum á Acorn tykist at vera munandi betur røkt enn grøvin hjá teimum á “Onnu” sum er beint við. Gullstavnirir á steininum síggja út sum nýgggir, og ein keta, sum er kring grøvina, sær eisini út til at vera nýsmurd. Tað tykist sum at henda grøvin hevur onkran góðan. Spurningurin er, hvør tað kann vera!

Tað skal verða nevnt, at Grímur Eysturoy tók sær í nógv ár av hesum grøvum, men tað er langt síðani, at hann fall frá.

Hans Dorius verður jarðaður

Í brævi dagfest 29.3 skrifvar Fríðrik m.a:

»Nu i dag bliver en af vores Kammerater (Hans Dorius Mørkøre) baaret til sit sidste Hvilested, og Gud hvor er det trist for os og for dem som staar nærmest til den hensovede. Din Broder (Jákup Pauli Biskopstø) er lidt

bedre. Doktoren har Haab om, at han kommer til at leve.«

Teir vórðu jarðaðir í gamla kirkjugarðinum í miðbýnum í Reykjavík. Á grøvini er settur ein prýðiligur steinur, sum Óli Arge, e, abbi Niels Juel, hevur gjørt.

Her kann verða skoytt uppí, at Poli var fyrstu ferð farin til skips í 1927, og tað var eisini við Acorn. Hetta sæst í hansara sjófartsbók, sum ættin hevur í varðveitslu. Fríðrik, pápi hansara, doyði longu tvey ár seinni av sjúku.

Ræðulig støða, men máttu út aftur at fiska

Restin av manningini var sjálv-sagt í eini ræðuligari støðu. Hvat skuldu hesir neyðars menn gera. At fara heim hjálpti einki. Teir høvdu framvegis brúk fyri at útvega sær inntøku og fáa túr, so teir manna skipið av nýggjum við íslendingum fyri teir, sum eru farnir, og teir gera túrin lidnan.

Dinnafía: Tíðindini koma til Gjáar

Eg var knapt 11 ár tá, og eg minnist, hvussu vit frættu um henda sorgarleikin. Vit vóru í skúla, og vit høvdu verið við hús til morgunmatar og vóru farin oman aftur í skúlan. Eitt av skúlabørnunum var Fía í Oyndarfirði, sum livir enn við Gjógv. Hon búði hjá abbasystur síni hjá Debusi, har telefonstøðin var. Tíðindi til bygdina komu altíð fyrst hagar. Vit síggja, at Fía situr og grætur, tá hon kemur aftur í skúlan. Vit halda hetta vera so undarligt og vita ikki, hvat ið bagir.

Eina løtu seinni bankar á hurðina. Tá er tað Sofus Debes, sum hevði telefonstøðina. Hann rópar læraran Jóhan Kallsoy útum. Tá lærarin kemur inn aftur, gevur hann okkum frí. Vit fóru so til hús, og eg fór eystur til okkara við talvuni, sum vit høvdu við okkum í skúla at skriva á. Eg fór so út aftur og niðan á Rætt.

Frida, hon var javngomul við meg og var dóttir Jákup Paula Biskopstø, var farin niðan til teirra í Ólastovu.

Eg sat so inni uppi á Rætt. Fyrst kom so ein kona inn. Hetta er Elspa, mamma Meinhard Djurhuus. Og hon sigur: “Oy Jesus, hvat man vera áfatt. Sofus fór við bláari húgvu heim í Ólastovu.” Bláar húgvur vórðu vanligar nýttar til jarðarferðir. Jarðarferð var eingin, so tað var ikki ringt at gita, at her var talan um ófrættaboð.

Abbi situr á bríkini, og so fer hann út. Dinna, systkinabarn mitt, fer eisini út, og hon er

tað fyrra, sum kemur inn aftur grátandi. “Oy Jesus,” sigur hon, “Hans Jacob í Ólastovu er deyður, Hans Jacob yviri í Geil er deyður, Poli á Tarafloitti er deyður og gamli Djóni er deyður. Eldur hevur verið umborð í Acorn”. Tað vóru eini forferdilig tíðindi.

Boðini koma í Ólastovu

Frida segði mær, at hon kemur eins og hini heim úr skúlanum henda dagin, og at hon og mamma hennara, Hansina, vóru einsamallar inni. Mamman spyr: “Er tú longu aftur?” “Jú, vit hava fingið frí,” sigur Frida. Tær báðar fara so at vaska skinn í kjallaranum. Nú hoyra tær, at onkur kemur inn, og tær fara upp at vita, hvør tað var.

Tá er tað Sofus Debes við bláari húgvu!

Tað fyrsta, mamman sigur, er: “Eru teir deyðir?” “Jákup Pauli livir,” var svarið, og tá skilti hon, at hetta mátti merkja, at sonurin Hans Jacob var deyður.

Tað var ein forferdiligur dagur. Hansina fekk ikki at vita beinanvegin, at Jákup Pauli var so illa brendur.

So kom prestur, eg haldi, at tað var Fibiger Jensen. Hann kom inn, og Hansina var í songini.

Maður til systur Hansinu, Annu Sofíu, Dánjal Rasmus Joensen, var eisini við Acorn, men hann hevði ikki fingið skaða.

Anna Sofía kom so eisini við inn í Ólastovu, og hon skuldi eisini vera í stovuni tá prestur kom. Hon sigur so prestinum, at maður sín var eisini við, men hann kom ikki til skaða. So spyr Hansina: “Er nakar komin til skaða?” “Din mand er en,” svarar prestur. Hetta var sjálvsagt ikki minni hvøkkur hjá hesi neyðars konu.

Jákup Pauli og Hansina áttu tveir synir og eina dóttur. Hin sonurin, Poul, var omandottin í Gjónni trý ár frammanundan, 12 ára gamal. Hetta var eisini ein kvøkkur í bygdini. Jógvan Sofus var í Gjónni, tá ið hetta hendi. Hann sá ikki dreingin detta, men hann hoyrði klamsið.

Heini Festirstein var ein av teimum sum royndu at kveða eldin. Tá tað næstan var eydnast hoyrir Heini eymkan frá einum manni í lugarinum. Hann loypur fram og finnur Jógvan í Andrasstovu av Eiði, ið stendur framman fyri pálstýttuna við høvðinum móti skarpinum. Heini tekur Jógvan, ið var brendur, um ikki so illa sum hinir, upp í kneppið og bar hann upp á dekkið.

Ein funningsmaður, Dánjal Pauli Olsen, var kokkur. Hann plagdi ikki at vera til skips, hann